

«ԱՐՑԱԽԲԱՆԿ» ՓԲԸ

2019 թ. ԱՌԱՋԻՆ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծանոթագրություն 1.«Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1996թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1996թ-ի օգոստոսի 14-ին ՀՀ կետրոնական բանկի կողմից թիվ 75 արտոնագրային համարով:

«Արցախբանկ» ՓԲԸ-ն ունիվերսալ բանկ է, որը ԱՀ և ՀՀ տարածքներում տրամադրում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների գրեթե լրիվ տեսականի: Բանկը օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով իրականացնում է հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները՝ ընդունում է ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ, տրամադրում է առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկեր, բացում և վարում է հաշիվներ, կատարում է դրամական փոխանցումներ, մատուցում է այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ, գնում և վաճառում է արժեթղթեր, գնում և վաճառում (փոխանակում) է արտարժույթ, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնում է ապահովագրական գործակալի գործառնություններ, իրականացնում է օրենքով չարգելված այլ գործունեություն:

Բանկն ունի քսաներեք մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Բանկն 31.03.2019թ դրությամբ ունի 479 աշխատող:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Բանկի գործարար միջավայրը Արցախի և Հայաստանի Հանրապետություններն (այսուհետ երկուսը միասին՝ նաև Հանրապետություն) են: Չնայած Հանրապետությունը շարունակում է իրականացնել քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումներ, որպես զարգացող շուկա, Հանրապետությունում բացակայում են զարգացած գործարար միջավայրը և համապատասխան օրենսդրական ենթակառուցվածքները, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և կառուցվածքային զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով: Այնուամենայնիվ, Բանկի Ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է,որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը

Խորհրդի նախագահ՝	Արդեն Կրիջորի Սելլեֆյան
Խորհրդի անդամներ՝	Արմեն Ռազմիկի Դարբինյան
	Էդվարդ Մարտինի Սանդոյան
	Լևոն Վարազդատի Ղազարյան
	Արթուր Հակոբի Օսիկյան

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը

Գործադիր տնօրեն - Վարչության նախագահ՝	Արտակ Ռուդիկի Բալայան
Վարչության անդամներ՝	
Գործադիր տնօրեն -Վարչության նախագահի տեղակալ՝	Վահրամ Բորիսի Բաղդասարյան
Զարգացման գծով տնօրեն, Գործադիր տնօրեն-վարչության նախագահի տեղակալ՝	Լևոն Աշոտի Մարտիրոսյան
Գլխավոր Գանձապետ՝	Պարույր Համլետի Գրիգորյան
Գլխավոր հաշվապահ՝	Ռուզան Վալերիկի Խաչատրյան

1.2.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալի 95.6 %-ը պատկանում է իրավաբանական անձանց, իսկ մնացած 4.4 %-ը՝ ֆիզիկական անձանց:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են

1 «Հայաստանի Բիզնեսի Հիմնադրամ» ՓԲԸ	51.72%
2 Արցախի ներդրումային հիմնադրամ	43.55%

Բանկի բաժնետերերի քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է ինը բաժնետեր:

1.2.5 Բանկի խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայությանը: Խորհուրդը Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսամանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Բանկի արտաքին աուդիտի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի խորհուրդը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի (<<ՀՄՄ) կողմից: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են << դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված արժեքով:

2.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ՝ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես տոկոսային եկամուտ և տոկոսային ծախս՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի սուբյեկտների և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեզրկում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեզրկող գումարի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պրոտֆեյթի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առջ ու վաճառքից գույտ եկամուտը կամ ծախսը: Շահաբաժիններից ստացվող եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

2.3 Արտարժույթային գործառնություններ

Արտարժույթով գործարքները հաշվառվում են << դրամով՝ կիրառելով գործարքի օրվա դրությամբ << կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են նշյալ միջին փոխարժեքով: Վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես շահույթ կամ վնաս:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են << դրամի՝ գործարքի օրվա միջին փոխարժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 մարտի 2019թ.	31 մարտի 2018թ.
<< դրամ/ԱՄՆ դոլար	486.44	480.06
<< դրամ/ԵՎԲ	545.3	591.72

2.4 Հարկային հաշվառում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը Նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելից հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ՝ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի և/կամ արտահոսքի ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով՝ պատշաճ կերպով կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով :

2.6 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը հիմնված է Լոնդոնի թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են «թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ» հոդվածում՝ այլ եկամուտներում և ծախսերում:

2.7 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնությամբ բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի համապատասխան ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների

նկատմամբ գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.8 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական գործիքների դասակարգման, չափման ինչպես նաև արժեզրկման հաշվառման համար կիրառել է նոր՝ ՖՀՄՍ 9-ի “Ֆինանսական գործիքներ.ճանաչումը և չափումը”ստանդարտը: Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Երբ Բանկը սկզբնապես ճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ապա պետք է այն դասակարգի՝ որպես հետագայում կա՛մ ամորտիզացված արժեքով, կա՛մ իրական արժեքով չափվող՝ հիմնվելով՝ երկու ստորև բերվածների վրա.

- ֆինանսական ակտիվների կառավարման Բանկի բիզնես մոդելի. և
- ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրային բնութագրի:

Բանկը Ֆինանսական ակտիվների դասակարգման որոշման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է հետևյալ բիզնես մոդելների երեք կատեգորիաներում՝

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու համար պահվող),

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու եւ վաճառելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու եւ վաճառելու համար պահվող),

- Այլ բիզնես մոդել:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը.
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ երկու կատեգորիաներում՝

- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI «fair value through other comprehensive income»)

- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL՝ «fair value through profit or loss»)

Ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI), եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը, այնպես էլ այդ ակտիվները վաճառելը.
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն կարող դասակարգվել որպես ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող կամ իրական արժեքով հաշվառվող՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ որոնք դասակարգվում են այլ բիզնես

մոդելում և որոնց դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ չեն, պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL)

Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք առ 31.12.17թ. դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կաչփվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով, քանի որ բավարարում են դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու

և վաճառելու համար պահվող բիզնես մոդելին :Քանի որ վարկերը բավարարում են հավաքելու համար պահվող բիզնես մոդելին, ապա նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

Ոեպո և հակադարձ ոեպո համաձայնագրեր.

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները (ոեպո) դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը (հակադարձ ոեպո) չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

2.9 Արժեգրվում

ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ ճանաչել ֆինանսական ակտիվի, վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների կամ վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով, որոնց համար կիրառելի են արժեգրվման պահանջները: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված միջին արժեքն է (այսինքն դրամական միջոցների դեֆիցիտի ներկա արժեքը):

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է գնահատի, թե արդյոք էական է ավելացել ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչման պահից հետո: Գնահատումն իրականացնելիս, Բանկը պետք է օգտագործի ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ, երբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական աճել է: Այն դեպքում, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական չի աճել, Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Վարկային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը դիտարկում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական չափանիշներ:

Բանկը սահմանում է չափանիշներ, որոնց միջոցով գնահատում է դեֆոլտի հավանականության քանակական համեմատական աճը, ինչը կփաստի վարկային ռիսկի էական աճը: Դեֆոլտի հավանականության էական աճի շեմի սահմանումը կախված է սկզբնական ճանաչման պահին դեֆոլտի հավանականությունից:

Բացի դրանից, ընդհանուր առմամբ, որակական գործոնները, որոնք մատնանշում են վարկային ռիսկի աճ, ներառված են դեֆոլտի հավանականության գնահատման մոդելում, և այդպիսով ներառվում են քանակական գնահատականի մեջ, այլ ոչ թե առանձին որակական գնահատականում:

Այնուամենայնիվ, եթե հնարավոր չէ քանակական գնահատման մեջ ներառել որակական գործոնների վերաբերյալ առկա ընթացիկ տեղեկատվությունը, ապա վարկային ռիսկի էական աճը որոշելիս, դրանք դիտարկվում են որպես առանձին որակական գնահատում:

Բանկի մոտեցումը ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակում ակնկալվող պարտքային կորուստների ու տոկոսային եկամուտների ճանաչմանը հիմնված է եռափուլ գործընթացի վրա: Փուլ 1-ն ընդգրկում է ցածր վարկային ռիսկ ունեցող ֆինանսական գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել: Փուլ 2-ն ընդգրկվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վարկային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո: 3-րդ Փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեգրվման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:

Ֆինանսական ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ (ECL). ներկայացնում է պարտքային կորուստների միջին արժեքը՝ կշռված դեֆոլտի ի հայտ գալու համապատասխան ռիսկով, և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով

$$ECL = PD \times EAD \times LGD$$

որտեղ.

PD-ն դեֆոլտի հավանականությունն է, որը կարող է տեղի ունենալ միայն գնահատված ժամանակահատվածի շրջանակներում որոշակի պահին, եթե ֆինանսական ակտիվը մինչ այդ չի ապաճանաչվել և դեռևս ներառված է պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (**EAD**). ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ չմարված պարտքի ընդհանուր մնացորդի գումարը, որը ենթակա է վարկային ռիսկի՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (**LGD**). այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս

ունի ստանալ, ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

ՖՀՄՍ (IFRS) 9 ստանդարտի պահանջների համաձայն, ֆինանսական ակտիվների արժեգրվման պահուստի գնահատման շրջանակներում անհրաժեշտ է որոշել մակրոտնտեսական ցուցանիշների ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության վրա:

Այս նպատակով Բանկը բացահայտում է պատմական դեֆոլտի հավանականության և մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշների միջև կապերն ըստում է իր վարկային պորտֆելի վրա առավել ազդեցիկ կապ ցուցաբերած մակրոտնտեսական ցուցանիշների համախումբը: Բացահայտված կապի կիրառմամբ Բանկը կատարում է հաջորդ տարիների դեֆոլտի հավանականության ցուցանիշների կանխատեսում ըստ առանձին փուլերի (stage) ու ենթապորտֆելների խմբերի, և վերջիններս միջոցով ստանում է մակրոտնտեսական ազդեցության ճշգրտման համապատասխան գործակիցներ:

2.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության և/կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստների տարբերությամբ, բացառությամբ՝ հողի և շինությունների, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Բանկի շենքերը հաշվառվում են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ, հետևաբար չի ամորտիզացվում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ժամկետում:

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է կոնկրետ նպատակով ակտիվն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող դասակարգելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շտրոհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում :

Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմերը.

Հիմնական միջոցի անվանումը	տարիներ
• Շենքեր	30 տարի
• Համակարգիչներ	3 տարի
• Բանկումատներ	10 տարի
• Սարքավորումներ	8 տարի
• Փոխադրամիջոցներ	8 տարի
• Այլ հիմնական միջոցներ	8 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը, որի համաձայն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում կատարվում են հավասարաչափ հատկացումներ:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և նման այլ ակտիվներից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները կարող են վերանայվել յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի վերլուծվում են՝ հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.13 Արագամաշ առարկաներ

Արագամաշ առարկաներին վերաբերում են այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Այդ ակտիվների թվին են դասվում՝ պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, տնտեսական գույքը: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

2.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներին գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

2.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապահանջանման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.16 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.17 Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Բացի Բանկի միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Երբ Բանկը գնում է իր բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վճարվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Ծանոթագրություն 3. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	6,728	6,728	50,140	50,140
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	2,824,823	2,824,823	2,545,061	2,545,061
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	748,313	748,313	560,331	560,331
Տոկոսային եկամուտ Ռեպո պայմանագրերից և արժույթային սվոպից	275,223	275,223	285,612	285,612
Այլ տոկոսային եկամուտ	461	461	235	235
Ընդամենը	3,855,548	3,855,548	3,441,379	3,441,379
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	122,715	122,715	174,016	174,016
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների	1,684,669	1,684,669	1,603,921	1,603,921
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	0	0	0	0
Տոկոսային ծախսեր Ռեպո պայմանագրերի դիմաց	45	45	0	0
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	0	0	0
Ընդամենը	1,807,429	1,807,429	1,777,937	1,777,937
Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,048,119	2,048,119	1,663,442	1,663,442

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Ռոամարկային գործառնություններից	11,236	11,236	14,362	14,362
Հաշվարկային ծառայություններից	23,239	23,239	25,869	25,869
Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից	3,065	3,065	2,794	2,794
Վճարային քարտերի սպասարկումից	37,428	37,428	42,502	42,502
Այլ կոմիսիոն վճարներ	47,952	47,952	29,052	29,052
Ընդամենը	122,920	122,920	114,579	114,579
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	1,685	1,685	2,472	2,472
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	34,848	34,848	37,500	37,500
Երաշխիքներից, հոստարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	-	0	0	0
Այլ կոմիսիոն վճարներ	884	884	1,184	1,184
Ընդամենը	37,417	37,417	41,156	41,156
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	85,503	85,503	73,423	73,423
Եկամուտ շահաբաժիններից	0	0	0	0

Ծանոթագրություն 5. «Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներից	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	71,207	71,207	9,546	9,546
այդ թվում՝ Ածանցյալներից	67,863	67,863	8,473	8,473
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(2,891)	(2,891)	(1,406)	(1,406)
Ընդամենը	68,316	68,316	8,140	8,140
Արտարժույթային գործառնություններից				
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	41,150	41,150	54,722	54,722
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(36,515)	(36,515)	21,805	21,805
Ընդամենը	4,635	4,635	76,527	76,527
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից				
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	3,273	3,273	2,108	2,108
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ				
Ընդամենը	3,273	3,273	2,108	2,108
Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	76,224	76,224	86,775	86,775

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	108,528	108,528	34,695	34,695
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	30,936	30,936	30,691	30,691
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ եկամուտներ	15,291	15,291	12,809	12,809
Ընդամենը	154,755	154,755	78,195	78,195

Ծանոթագրություն 7. ՖՀՄՍ 9-ով Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառությունների գծով	Ծանոթ.	01.01.19-31.03.19
Սկզբնական մնացորդ	16	1,007,563
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(290,145)
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		(1,499)
Դուրսգրում/վերականգնում		(304,633)
Վերջնական մնացորդ		1,023,550
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով	14	
Սկզբնական մնացորդ		125,477
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(20,360)
Դուրսգրում/վերականգնում		-
Վերջնական մնացորդ		105,117
Այլ ակտիվների գծով	22	
Սկզբնական մնացորդ		187,924
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(143,541)
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		-
Դուրսգրում/վերականգնում		(6,418)
Վերջնական մնացորդ		50,801
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	17	

Սկզբնական մնացորդ		894
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		30,682
Վերջնական մնացորդ		31,576
Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	18	
Սկզբնական մնացորդ		695
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		96,345
Վերջնական մնացորդ		97,040
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		
Սկզբնական մնացորդ		35,892
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(6,369)
Վերջնական մնացորդ		29,523
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		(333,388)

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	448,724	448,724	459,897	459,897
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	96	96	198	198
Գործուղման ծախսեր	2,964	2,964	3,506	3,506
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	48,045	48,045	49,765	49,765
Ապահովագրության ծախսեր	2,624	2,624	2,024	2,024
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	2,817	2,817	3,934	3,934
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	41,314	41,314	45,538	45,538
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	7,000	7,000	6,380	6,380
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	15,277	15,277	16,184	16,184
Տրանսպորտային ծախսեր	7,417	7,417	7,649	7,649
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	30,690	30,690	30,024	30,024
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	6,100	6,100	6,107	6,107
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	5,012	5,012	4,208	4,208
Այլ վարչական ծախսեր	11,441	11,441	21,684	21,684
Ընդամենը	629,521	629,521	657,098	657,098

	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը	484	484	500	500
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը	404.30	404.30	342.00	342.00

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Այլ գործառնական ծախսեր	01.01.19-31.03.19	01.01.19-31.03.19	01.01.18-31.03.18	01.01.18-31.03.18
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	-	0	0
Ինկասսոցիայի համար կատարված վճարումներ	2,701	2,701	5,160	5,160
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	3,570	3,570	4,796	4,796
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների անորտիզացիոն ծախսեր	59,945	59,945	62,879	62,879
Ավանդների երաշխավորման հիմանդրամին հատկացումներ	25,439	25,439	24,000	24,000
Այլ ծախսեր	22,229	22,229	18,524	18,524
Ընդամենը	113,884	113,884	115,359	115,359

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Բանկը վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 20% է: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

	31/03/19	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	31/03/18	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	1,954,584		2,929,185	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով		20		20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր				
Շահութահարկի գծով ծախս	280,000		100,000	

Ծանոթագրություն 11.1. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	31/03/19	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով	31/03/18
Հերաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	0			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող				
Ստեղծված պահուստների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Հերաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	98,611	(50,220)	1,810	147,021
Հիմնական միջոցների գծով	96,801	(50,220)		147,021
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	1,810		1,810	-
Զուտ հերաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(98,611.00)	50,220.00	(1,810.00)	(147,021.00)

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

<u>Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ</u>	31/03/19	31/03/18
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	1,674,584	2,829,185
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող սովալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	1,674,584	2,829,185
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	465,223	465,223
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	4.00	6.76

Ծանոթագրություն 13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	31/03/19	31/12/18
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,404,286	1,328,645
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,171,530	1,837,373
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,841,874	6,304,514
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	144,500	374,500
Ժամկետային ավանդներ ԿԲ-ում	-	4,001,972
Ընդամենը	11,562,190	13,847,004
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	131,877	128,643

*ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտային 144,5 մլն դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	31/03/19	31/12/18
ՀՀ բանկերում	12,129	11,745
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում	380,878	321,079

Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	393,007	332,824
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ բանկերում՝ այլ պահանջներ	145,932	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ այլ պահանջներ	16,300	28,512
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ բանկերի նկատմամբ	6,024,707	8,366,360
Հաշվեգրված տոկոսներ	4,910	8,079
Ընդամենը	6,191,849	8,402,951
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6,584,856	8,735,775

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	31/03/19	31/12/18
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	-	-
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	7,701,105	7,444,876
այլ	111,175	78,603
Հաշվեգրված տոկոսներ	9,656	8,564
Ընդամենը	7,821,936	7,532,043
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	105,117	125,477
Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14,301,675	16,142,341

Ծանոթագրություն 15. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	31/03/19	31/12/18
ՀՀ պետական արժեթղթեր		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	31/03/19	31/12/18
Վարկեր, այդ թվում՝	76,967,255	76,558,475
Հիփոթեքային	8,475,909	8,729,819
Օվերդրաֆտ	807,358	751,406
Վարկային քարտեր	3,740,568	3,673,901
Ֆակտորինգ	678,884	614,865
Բանկային երաշխիքներ	-	-
Ռեպո համաձայնագրեր	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	712,988	735,972
Ընդամենը վարկեր	82,907,053	82,334,619
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	1,023,550	1,007,563
Ընդամենը զուտ վարկեր	81,883,503	81,327,056

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեքով (չաշխատող) ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը	31/03/19	31/12/18
	գումարը	գումարը
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ, որից	82,194,065	81,598,647
արժեքով (չաշխատող) ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	970,287	730,705
ժամկետանց	63,416	53,392
հաշվեգրված տոկոսներ	712,988	735,972
Ընդամենը վարկեր	82,907,053	82,334,619

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	1,023,550	1,007,563
Ընդամենը զուտ վարկեր	81,883,503	81,327,056

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31/03/19	31/12/18
Պետական ձեռնարկություններ	47,371,699	48,016,738
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	17,444,299	16,547,450
խոշոր ձեռնարկություններ	4,597,268	3,277,795
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	12,847,031	13,269,655
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	17,728,083	17,387,188
սպառողական վարկեր	4,844,616	4,284,478
հիփոթեքային վարկեր	8,694,986	8,948,325
ավտոմեքենաների ձեռքբերման վարկեր	1,523	1,855
վարկային քարտեր	3,763,592	3,693,266
Անհատ ձեռնարկատերեր	362,972	383,243
Այդ թվում՝ հաշվեգրված տոկոսներ	712,988	735,972
Ընդամենը վարկեր	82,907,053	82,334,619
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	1,023,550	1,007,563
Ընդամենը զուտ վարկեր	81,883,503	81,327,056

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	31/03/19	Տեսակարար կշիռը (%)	31/12/18	Տեսակարար կշիռը (%)
Գյուղատնտեսություն	1,069,459	1.29%	1,096,392	1.32%
Արդյունաբերություն	1,965,920	2.37%	2,089,410	2.52%
Շինարարություն	1,345,511	1.62%	1,511,017	1.82%
Առևտուր	1,450,612	1.75%	1,378,776	1.66%
Տրանսպորտ և կապ	22,599	0.03%	28,948	0.03%
Կեղության և հանրային սննդի կազմակերպում	126,403	0.15%	58,193	0.07%
Կրթություն և մշակույթ	-	0.00%	-	0.00%
Առողջապահություն	648,332	0.78%	709,133	0.86%
Հիպոթեքային վարկեր	8,694,986	10.49%	8,948,325	10.79%
Սպառողական վարկեր	8,610,239	10.39%	7,979,665	9.62%
Տնտեսության այլ ճյուղեր	58,972,992	71.13%	58,534,760	70.60%
Այդ թվում՝ Հաշվեգրված տոկոսներ	712,988		735,972	
Ընդամենը	82,907,053	100.00%	82,334,619	99.31%

Ծանոթագրություն 17. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ»

	31/03/19	31/12/18
Կապիտալի գործիքներ	59,457	59,457
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,735,296	5,701,406
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	541,126	525,925
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով (ծանոթ. 7)	31,576	894
Ընդամենը Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	6,304,303	6,285,894

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը	Բաժնեմասը (%)
1. «Արմենիան Քարտ» ՓԲԸ	վճարահաշվարկային կազմակերպություն	ՀՀ ք.Երևան	21.01.03	12,143	1.25
2. «ԱՔՈԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	վարկային բյուրո	ՀՀ ք.Երևան	27.11.07	19,314	3.68
3. «ԱրցախՀԷԿ» ԲԲԸ	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	ԱՀ ք.Ստեփանակերտ	15.09.16	28,000	0.23
Ընդամենը				59,457	

Ծանոթագրություն 18. «Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	31/03/19	31/12/18
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝ գանձապետական պարտատոմսեր	15,620,844	13,094,698
Հաշվեգրված տոկոսներ	364,985	190,107
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	15,985,829	13,284,805

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր		
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	14,599,850	14,590,786
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
Հաշվեգրված տոկոսներ	345,790	326,553
Ընդամենը	14,945,640	14,917,339
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	97,040	695
Զուտ ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներում	30,834,429	28,201,449

Ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	31/03/19	31/12/18
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ	0	0
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ	6,028,658	6,285,894
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	28,359,516	28,201,449
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված	2,750,558	0

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Բանկը չունի ներդրումներ վերահսկվող անձանց կապիտալում:

Ծանոթագրություն 20. «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

	31/03/19	31/12/18
Գույքի բռնագանձման արդյունքում առաջացած վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	2,760,741	2,719,182

Ծանոթագրություն 21. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հող	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոց ներ	Գույք և գրասենյակային և սարքավորում ներ	Փոխադրամի ջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակառկա միջոցով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586	4,702,541	1,145,830	233,661	161,957	355,793	0	101,244	6,912,612

Ավելացում			- 44,342	- 1,444		1,155			-	44,631
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586	4,702,541	1,101,488	232,217	161,957	356,948	0	101,244		6,867,981
Ավելացում			5,197	482		623	509			6,811
Օտարում			247							247
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի	211,586	4,702,541	1,106,438	232,699	161,957	357,571	509	101,244		6,874,545
Կուտակված մաշվածություն										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,157,049	919,313	203,452	82,497	290,724	-	32,300		3,685,335
Ավելացում		35,892	- 49,270	- 424	3,314	8		2,266	-	8,214
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,192,941	870,043	203,028	85,811	290,732	-	34,566		3,677,121
Ավելացում		34,350	12,032	1,127	3,173	3,664		2,170		56,516
Օտարում/ դուրս գրում			105							105
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի		2,227,291	881,970	204,155	88,984	294,396	-	36,736		3,733,532
Զուտ հաշվեկշռային արժեք										-
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	211,586	2,475,250	224,468	28,544	72,973	63,175	509	64,508		3,141,015
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի	211,586	2,509,600	231,445	29,189	76,146	66,216	0	66,678		3,190,860

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Կապիտալ ներդր. բանկի ոչ նյութակ. ակտիվներում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	105,165	55,726	1,080	0	161,971
Ավելացում	-110	3,690	-1,080		2,500
Վերադասակարգում				0	-
Օտարում					-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	105,055	59,416			164,471
Ավելացում					-
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	105,055	59,416	0		164,471
Կուտակված մաշվածություն					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	97,036	25,308	1,070		123,414
Ավելացում	5,470	2,910	-1,070		7,310
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	102,506	28,218		0	130,724
Ավելացում	510	2,920			3,430
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	103,016	31,138	0	0	134,154
Զուտ հաշվեկշռային արժեք					
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,039	28,278	0	0	30,317
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,549	31,198	0	0	33,747

Ծանոթագրություն 22. «Այլ պահանջներ»

	31/03/19	31/12/18
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	26,201	869,262

Ընդամենը	26,201	869,262
Ռեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ռեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Ռեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	2,659,137	3,036,690
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	-	23
Կանխավճարներ մատակարարներին	237,616	62,110
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	265,014	
Այլ ռեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ընդամենը	3,161,767	3,098,823
Այլ ակտիվներ Պահեստ	23,418	23,760
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	14,437	3,067
Այլ ակտիվներ	-	-
Ընդամենը	37,855	26,827
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	50,801	187,924
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,175,022	3,806,988

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	31/03/19	31/12/18
<< բանկերի	86,402	1,410
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	86,402	1,410
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ	5,578,369	5,813,245
<< կենտրոնական բանկ	-	-
րեպո (հետգնման) պայմանագրեր	2,726,500	-
այլ	147,711	8,508
Հաշվեգրված տոկոսներ	27,977	12,723
Ընդամենը	8,480,557	5,834,476
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
ընթացիկ հաշիվներ	75,198	41,847
վարկեր և ավանդներ	4,278,741	5,006,032
այլ	1,302	1,097
Հաշվեգրված տոկոսներ	67,312	48,647
Ընդամենը	4,422,553	5,097,623
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,989,512	10,933,509

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

<< Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	31/03/19	31/12/18
Ընթացիկ հաշիվներ	1,569,504	1,430,073
Ժամկետային ավանդներ*	6,703,697	6,257,871
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	43,615	20,952
Ընդամենը	8,316,816	7,708,896
<< ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	17,534,018	18,592,113
Ժամկետային ավանդներ	9,618,881	14,518,201
Այլ	22,024	27,128
Հաշվարկված տոկոսներ	24,153	95,188
Ընդամենը	27,199,076	33,232,630
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,188,879	947,015
Ժամկետային ավանդներ	8,871,395	8,844,750
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Այլ	7,303	9,550
Ընդամենը	10,067,577	9,801,315
<< ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		

Ընթացիկ հաշիվներ	68,168	96,203
Ժամկետային ավանդներ		-
Այլ		555
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	68,168	96,758
Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	6,237,698	6,485,894
Ժամկետային ավանդներ	35,188,987	34,911,486
Այլ	231,214	290,275
Հաշվարկված տոկոսներ	901,246	893,073
Ընդամենը	42,559,145	42,580,728
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	2,652,208	2,437,422
Ժամկետային ավանդներ	2,404,075	2,645,036
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	50,957	43,168
Ընդամենը	5,107,240	5,125,626
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	93,318,022	98,545,953

*ԱՀ կառավարության կողմից բանկում ներդրվում են ավանդներ երեք և ավելի երեխաների ծննդյան դեպքում մինչև երեխայի 18 դառնալը ժամկետով: 31.03.19 թ-ի դրությամբ վերոնշյալ ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 6 523 847 հազ. ՀՀ դրամ

Ժամկետային ավանդներն ըստ հաճախորդների

Ժամկետային ավանդներ	31/03/19	31/12/18
Իրավաբանական անձիք	18,521,047	23,467,317
Ֆիզիկական անձիք	38,532,228	38,481,360
Անհատ ձեռնարկատերեր		

Հաճախորդների և նրանց ընթացիկ ու ժամկետային հաշիվների քանակը՝

Անվանում	31/03/19	31/12/18
Ընթացիկ հաշիվներ	149,727	135,169
Ժամկետային ավանդներ	9,104	8,949
Հաճախորդների քանակ, այդ թվում՝	89,996	81,078
Ֆիզիկական անձիք	87,067	78,189
Իրավաբանական անձիք	2,929	2,889

Ծանոթագրություն 25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկը արժեթղթեր չի թողարկել:

Ծանոթագրություն 26. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ»

Բանկը չունի Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	31/03/19	31/12/18
Շահաբաժիններ	9,476	9,476
Ավանդների ապահովագրության գծով	25,439	23,669
Այլ	7,207	12,454
Ընդամենը	42,122	45,599

Ծանոթագրություն 28. «Ստորադաս փոխառություն»

Անվանում	31/03/19	31/12/18
Ստորադաս փոխառություն այլ կազմակերպություններից	7,750,190	7,730,703

Ստորագրա փոխառությունը երկարաժամկետ փոխառություն է, որը Բանկի լուծարման դեպքում կլինի ստորագրա Բանկի այլ պարտավորությունների նկատմամբ, ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները: Կապակցված անձանց կողմից ստացված փոխառության մարման ժամկետը լրանում է 2026թ:

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	31/03/19	31/12/18
Աշխատակազմին վճարվելիք գումարներ	328,202	483,225
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	44,843	33,613
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	373,045	516,838
Հետաձգված եկամուտ	0	0
Վճարվելիք այլ հարկեր	1,743,060	1,457,249
Ակտիվներին վերաբերող շտրիներ	7,146	7,264
Այլ	195,485	356,775
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,945,691	1,821,288
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,318,736	2,338,126

Ծանոթագրություն 30 «Հետաձգված հարկային պարտավորություն»

Բանկի հիմնական միջոցների վերագնահատումից առաջացել է հետաձգված հարկային պարտավորություն:

	31/03/19	31/12/18
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	98,611	108,813

Ծանոթագրություն 31. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 31.03.19թ.-ի դրությամբ 23 261 150 հազ դրամ է: Բանկի թողարկած և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը՝ 465 223, անվանական արժեքը՝ 50 հազ. դրամ:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած	Բանկում ունեցած
	մասնակցության գումարը	մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ	12,030,100	51.72
Արցախի Ներդրումային Հիմնադրամ	10,130,450	43.55
Ոչ նշանակալից մասնակիցներ	1,100,600	4.73
Ընդամենը	23,261,150	100

Ծանոթագրություն 32. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»:

Կապիտալի այլ տարրեր	31/03/19	31/12/18
Պահուստներ, այդ թվում՝	2,693,888	2,734,699
Գլխավոր պահուստ	1,142,248	1,142,248
Վերագնահատման պահուստ	1,551,640	1,592,451
Զբաղիչված շահույթ (վնաս)	11,623,317	9,948,733
Ընթացիկ տարվա	1,674,584	5,639,615
Նախորդ տարվա	9,948,733	4,309,118

Ծանոթագրություն 33. Վարկային ռիսկ պարունակող հետաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	31/03/19	31/12/18
Զօգտագործված վարկային գծեր	902,306	1,098,707
Տրամադրված երաշխիքներ	1,604,983	1,722,393

Ընդամենը	2,507,289	2,821,100
----------	-----------	-----------

Ծանոթագրություն 34. Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտաժողովին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	<< դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		168,420
1-5 տարի		501,613
5 տարուց ավելի		0
Ընդամենը	0	670,033

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով բանկի կապակցված կողմեր են համարվում՝

- բանկի ղեկավարները,
  - բանկի կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք,
  - (1) և (2) կետերում նշված անձանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք:
- Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	31/03/19	31/03/18
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	11,745	12,947
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	529,852	1,720,732
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-529,468	-1,719,836
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	12,129	13,843

Պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ	31/03/19	31/03/18
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	720	0
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	42	608,462
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	53	-541,677
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	709	66,785

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	31/03/19	31/03/18
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	9,308,876	7,435,153
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	9,019,123	3,397,538
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-9,093,898	-2,675,381
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	9,234,100	8,157,310
Տոկոսային եկամուտ	194,354	147,672

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	31/03/19	31/03/18
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	39,300,484	36,575,274
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	23,660,771	21,985,315
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-23,255,558	-22,849,279
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	39,705,697	35,711,309
Տոկոսային ծախս	577,515	486,883

	01/01/19-31/03/19	01/01/18-31/03/18
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	187,506.00	96,683.00

Ծանոթագրություն 36. «Ֆինանսական ոլորտի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Բանկի գործունեությունը, բնորոշ ֆինանսական ոլորտում պայմանավորված, ենթադրում է ոլորտի որոշակի մակարդակի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկ կրելը բանկային գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ոլորտը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Բանկի ոլորտի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական և միջանկյալ մարտահրավերներին համահունչ՝ նպատակ ունենալով ապահովել Բանկի ռազմավարության իրականացման գործընթացի կառավարելիությունը և հուսալիությունը:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացն ուղղված է բացահայտելու, գնահատելու և կառավարելու բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը, օժանդակելու Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպելիս Բանկը ձգտում է առաջնորդվել միջազգային լավագույն փորձով՝ միջավայրի փոփոխությանը զուգընթաց պարբերաբար վերանայելով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը:

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը, Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ռիսկերի կառավարման ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով, իրականացնում է Բանկի գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի բացահատում, գնահատում և կառավարում՝ համագործակցելով Բանկի համապատասխան կառուցվածքային միավորների հետ:

Բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկը:

36.1 Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը հավանականություն է, որ գործարքի մյուս կողմը կխախտի Բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները, ինչը բացասաբար կազդի Բանկի շահույթի և (կամ) կապիտալի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից գործարքներն արտացոլվում են Բանկի հաշվեկշռում, թե հանդես են գալիս որպես արտահաշվեկշռային հոդված: Ընդ որում, վարկային ռիսկն առաջանում է ցանկացած ժամանակ, երբ միջոցները տրամադրվում են, ներդրվում են կամ այլ կերպ հասանելի են դառնում փոխառուին (գործընկերոջը) և (կամ) պահանջի իրավունք է առաջանում Բանկի համար և (կամ) Բանկը ստանձնում է միջոցների տրամադրման պարտավորություն: Վարկային ռիսկը Բանկը տարանջատում է երկու խմբի՝ վարկառուի ռիսկ, պորտֆելային ռիսկ:

Վարկառուի ռիսկը ծագում է այն ժամանակ, երբ պարտապանն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները: Նշված ռիսկի կառավարման համար Բանկի խորհրդի կողմից ընդունվել են ընթացակարգեր, որոնք սահմանում են վարկառուի վարկունակության գնահատման համապատասխան չափանիշներ, գրավի գնահատման չափանիշներ, վարկերի/վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիթորինգի մեխանիզմներ: Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Պորտֆելային ռիսկը ծագում է Բանկի վարկային պորտֆելում առկա տնտեսության տարբեր ճյուղերում տեղաբաշխված վարկային ներդրումների չմարման հետևանքով: Պորտֆելային ռիսկն առաջանում է, եթե Բանկի վարկային պորտֆելը հիմնականում կենտրոնացված է տնտեսության որևէ ճյուղում և առկա է տնտեսության տվյալ ճյուղի տնտեսական իրավիճակի վատթարացում:

Բանկի ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից՝ համաձայն Բանկում գործող ներքին սահմանաչափերի: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխան ամսական և եռամսյակային պարբերականությամբ Բանկի ղեկավար մարմիններին է ներկայացնում վարկային ռիսկի վերաբերյալ հաշվետվություններ:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,694,067				11,694,067
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	13,812,513	255,031	233,909	222	14,301,675
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	81,882,996		502	5	81,883,503
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	6,304,303			-	6,304,303
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	30,834,429			-	30,834,429
Այլ ակտիվներ	9,103,149	-	3,944	6	9,107,099
Ընդամենը ակտիվներ	153,631,457	255,031	238,355	233	154,125,076
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,504,851	-	2,438	-	2,507,289
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	12,987,901	1,611		-	12,989,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	78,143,193	272,915	12,831,073	2,070,841	93,318,022
Ստորադաս փոխառություն	852,115		6,897,471	604	7,750,190
Այլ պարտավորություններ	2,459,288		181	-	2,459,469
Ընդամենը պարտավորություններ	94,442,497	274,526	19,728,725	2,071,445	116,517,193
Զուտ դիրք	59,188,960	(19,495)	(19,490,370)	(2,071,212)	37,607,883

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,975,647				13,975,647
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,714,147	208,440	219,645	109	16,142,341
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	81,326,991		65	-	81,327,056
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	6,285,894			-	6,285,894
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	28,201,449			-	28,201,449
Այլ ակտիվներ	9,460,529	-	290,252	3	9,750,784
Ընդամենը ակտիվներ	154,964,657	208,440	509,962	112	155,683,171
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,818,176	-	2,924	-	2,821,100
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	10,925,001	8,508		-	10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	83,619,001	298,572	13,660,560	967,819	98,545,952
Ստորադաս փոխառություն	852,121		6,877,916	666	7,730,703
Այլ պարտավորություններ	2,490,704		1,834	-	2,492,538
Ընդամենը պարտավորություններ	97,886,827	307,080	20,540,310	968,485	119,702,702
Զուտ դիրք	57,077,830	(98,640)	(20,030,348)	(968,373)	35,980,469

ՏՀՉԿ* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	Աշխատող վարկեր		Չաշխատող վարկեր				Ընդամենը	Քանակ
	Դաս 1	Քանակ	Դաս 2	Քանակ	Դաս 3	Քանակ		
Առևտուր	1,376,193	88	-	-	74,418	4	1,450,611	92
Արդյունաբերություն	8,150,436	44	-	-	2,106	1	8,152,542	45
Գյուղատնտեսություն	1,059,625	57	9,855	4	-	-	1,069,480	61
Սպասարկում	3,224,231	30	17,154	2	-	-	3,241,385	32
Շինարարություն	1,345,510	21	-	-	-	-	1,345,510	21
Հիփոթեք	8,437,730	1,296	160,128	27	97,129	16	8,694,987	1,339
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	4,773,125	14,322	30,695	105	42,319	179	4,846,139	14,606
Լնշարժ գույքի գրավով	680,087	150	11,340	4	10,059	7	701,486	161
Ոսկու գրավով	1,975,829	6,102	5,921	17	5,223	19	1,986,973	6,138
Քարտային վարկեր	3,678,639	9,982	25,011	83	60,450	177	3,764,100	10,242
Այլ ճյուղեր	50,342,318	54	-	-	-	-	50,342,318	54
Ընդամենը	82,387,807	25,894	242,843	221	276,422	377	82,907,072	26,492

Նախորդ ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	Աշխատող վարկեր		Չաշխատող վարկեր				Ընդամենը	Քանակ
	Դաս 1	Քանակ	Դաս 2	Քանակ	Դաս 3	Քանակ		
Առևտուր	1,370,668	92	5,672	2	2,436	2	1,378,776	96
Արդյունաբերություն	6,947,977	46	-	-	-	-	6,947,977	46
Գյուղատնտեսություն	1,085,730	55	10,616	3	46	1	1,096,392	59
Սպասարկում	3,480,706	31	3,552	1	-	-	3,484,258	32
Շինարարություն	1,511,016	22	-	-	-	-	1,511,016	22
Հիփոթեք	8,685,478	1,312	153,360	31	109,487	15	8,948,325	1,358
Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	4,202,729	13,333	29,087	63	54,515	187	4,286,331	13,583
Լնշարժ գույքի գրավով	429,387	165	15,057	6	19,600	6	464,044	177
Ոսկու գրավով	1,943,274	6,010	6,220	9	8,063	24	1,957,557	6,043
Քարտային վարկեր	3,610,403	10,071	23,614	67	59,314	170	3,693,331	10,308
Այլ ճյուղեր	50,988,251	61	-	-	-	-	50,988,251	61
Ընդամենը	81,882,958	25,023	225,901	167	225,798	375	82,334,657	25,565

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական գների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթի փոխարժեքներ, բաժնային գործիքների գներ և այլն) տատանումը բացասական ազդեցություն կունենա Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տոկոսադրույթի ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական տոկոսադրույքների անցանկալի տեղաշարժերը բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Բանկում տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և դյուրացիայի մոդելի միջոցով:

Արտարժույթային ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Վերաբերում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ վարկային գործառնություններին:

Բանկի արտարժույթային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկի յուրաքանչյուր արտարժույթի և արտարժույթների արժույթային դիրքերի համար գործում են ներքին սահմանաչափերը: Բանկում արտարժույթային ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և VAR մոդելի միջոցով:

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,104,979	2,396,521	192,567	11,694,067
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	13,654,905	605,934	40,836	14,301,675
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	47,198,248	34,685,255	-	81,883,503
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	5,763,177	541,126	-	6,304,303
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	29,127,796	1,706,633	-	30,834,429
Այլ	6,922,320	2,184,774	-	9,107,094
Ընդամենը ակտիվներ	111,771,425	42,120,243	233,403	154,125,071
Պարտավորություններ	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	4,628,230	8,359,725	1,557	12,989,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	66,627,920	26,657,736	32,366	93,318,022
Ստորադաս փոխառություն	3,856,931	3,893,259	0	7,750,190
Այլ պարտավորություններ	2,444,407	38,704	4,071	2,487,182
Ընդամենը պարտավորություններ	77,557,488	38,949,424	37,994	116,544,906
Զուտ դիրք	34,213,937	3,170,819	195,409	37,580,165

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,949,437	1,834,570	191,640	13,975,647
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	15,706,490	410,665	25,186	16,142,341
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	46,677,173	34,649,883	-	81,327,056
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	5,759,969	525,925	-	6,285,894
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	26,472,480	1,728,969	-	28,201,449
Այլ	7,288,696	2,462,093	-	9,750,789
Ընդամենը ակտիվներ	113,854,245	41,612,105	216,826	155,683,176
Պարտավորություններ	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	5,081,262	5,852,247	0	10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	66,740,275	31,793,007	12,670	98,545,952
Ստորադաս փոխառություն	3,858,120	3,872,583	0	7,730,703
Այլ պարտավորություններ	2,492,017	500	21	2,492,538
Ընդամենը պարտավորություններ	78,207,566	41,518,337	12,691	119,738,594
Զուտ դիրք	35,646,679	93,768	204,135	35,944,582

* Բանկի <I խմբի արտարժույթ> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, անգլիական ֆունտ ստեռլինգը, շվեյցարական ֆրանկ, կանադական դոլար, ավստրալիական դոլար, բանկային ոսկին:

** Բանկի <II խմբի արտարժույթ> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ռուսական ռուբլին, վրացական լարին, ուկրաինական գրիվնայն:

արժույթային սվոպ													
այլ													
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	2,286,463	980,378	7,762,426	1,601,354	11,419,824	7,034,010	12,663,103	5,100,148	3,062,775	6,434,033	4,994,521	439,305	
ավանդներ	2,286,463	980,378	7,762,426	1,601,354	11,419,824	7,034,010	12,663,103	5,100,148	3,062,775	6,434,033	4,994,521	439,305	
հետզնման պայմանագրեր													
արժույթային սվոպ													
Այլ													
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,856,931	3,893,259	
Ներգրաված այլ միջոցներ													
Օնդամենը	3,486,643	2,225,274	8,536,003	2,443,626	11,570,063	7,034,010	12,854,903	8,644,598	4,368,366	6,434,033	9,550,801	4,332,564	
Զուտ դիրք	13,976,885	590,615	(3,310,162)	718,580	(3,475,345)	(4,575,410)	657,956	515,399	38,487,203	10,251,576	(746,199)	(2,145,046)	

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	6.1		4.5	
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝			6.4	
միջբանկային վարկեր	6.1			
միջբանկային ռեպո			6.4	
միջբանկային տոկոսային սվոպ	14.78	11.41		
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	10.04	9.50	15.13	11.9
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	8.76	7.50	10.02	9.5
Սնորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր			8.75	7.5
Պարտավորություններ	8.26	1.76		
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	8.26	1.21	8.46	1.54
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	10.28	6.32	10.36	6.61
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

36.3. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ Բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար: Կարող է հանդես գալ երկու եղանակով՝ միջոցների ներգրավման անհնարինություն և ակտիվների իրացվելիության ռիսկ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ:

Բանկում իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում, ապահովելով բավարար բարձր իրացվելի ակտիվների առկայություն, ռեսուրսների կայունություն, ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր, միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ, ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքային դիվերսիֆիկացիայի ապահովում, իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովում:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդները: Բանկը ձգտում է ապահովել բարձր իրացվելի ակտիվների բազմազանեցված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից իրականացվում են կանոնավոր սթրես-թեստեր շուկայի սովորական ու արտասովոր պայմանները հաշվի առնող տարբեր սցենարների տեսանկյունից:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

	Չաշխատող	Մարմանը մնացել է	
--	----------	------------------	--

Հողածի անվանումը	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցուցանիշ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ավտոմեքանիկայի մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդ ՀՀ ԿԲ-ում			11,549,567						144,500	11,694,067
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			599,481	13,623,238					78,956	14,301,675
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	47,542	891,930	-	10,149,066	10,268,607	20,866,904	34,225,992	5,433,462		81,883,503
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	307,660	4,364,313	369,489	1,804,853	24,852,447	5,439,970	-	37,138,732
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			217,113			569,308	2,824,516	2,693,366		6,304,303
մինչև մարման ժամկետը պահվող				4,364,313	369,489	1,235,545	19,611,108	2,746,604		28,327,059
ոչ այլ համաձայնագրով վաճառված			90,547				2,416,823			2,507,370
Այլ պահանջներ	4,544	26,563	517,379	231,492	67,892	83,308	2,243,844		5,932,073	9,107,095
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	52,086	918,493	12,974,087	28,368,109	10,705,988	22,755,065	61,322,283	10,873,432	6,155,529	154,125,072
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	15,394	468,538	3,031,483	5,557,330	2,493,618	9,275,086	19,056,531	2,222,261		42,120,241
II խմբի արտարժույթով			233,403							233,403
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	281	27,712		2,718	2,449	5,378	61,561	65,412		165,511
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	47,261	864,218		26,156,476	10,341,386	21,661,479	59,017,477	10,013,478		128,101,775
Անտոկոս	4,544	26,563	12,974,087	2,208,915	362,153	1,088,208	2,243,245	794,542	6,155,529	25,857,786
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			405,567	3,929,488	2,882,930	3,766,464	1,305,713	699,350		12,989,512
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			29,539,681	12,119,978	18,746,623	17,948,349	9,529,565	5,433,826	-	93,318,022
ցպահանջ ավանդներ			29,286,443							29,286,443
Ժամկետային ավանդներ				12,119,978	18,746,623	17,948,349	9,529,565	5,433,826		63,778,341
այլ			253,238							253,238
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորագրա փոխառություն								7,750,190		7,750,190
Այլ պարտավորություններ			2,479,516						9,476	2,488,992
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			902,306	264,416	31,250	1,266,830	42,487			2,507,289
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				44,191	43,196	83,402	501,613	-		672,402
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	32,424,764	16,049,466	21,629,553	21,714,813	10,835,278	13,883,366	9,476	116,546,716
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			5,302,972	4,362,274	9,799,889	8,711,028	6,440,690	4,330,065		38,946,918
II խմբի արտարժույթով			37,995							37,995
հոշոր պարտավորություններ*			15,831,119	2,099,495	6,922,919	132,604	2,466,010	10,692,080		38,144,227
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով							750	19,308		20,058
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			11,574,936	13,728,097	21,571,369	18,011,214	9,831,277	7,088,093		81,804,986
Անտոկոս			20,849,278	246,478			108,813	1,403,833	9,476	22,617,878
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք	52,086	918,493	- 19,450,677	12,318,643	- 10,923,565	1,040,252	50,487,005	- 3,009,934	6,146,053	37,578,356
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	15,394	468,538	- 2,271,489	1,195,056	- 7,306,271	564,058	12,615,841	- 2,107,804		3,173,323
II խմբի արտարժույթով			- 195,408							195,408
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	281	27,712	-	2,718	2,449	5,378	60,811	46,104		145,453
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	47,261	864,218	- 11,574,936	12,428,379	- 11,229,983	3,650,265	49,186,200	2,925,385		46,296,789
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			- 19,450,677	- 7,132,034	- 18,055,599	- 17,015,347	33,471,658	30,461,724	36,607,777	37,578,356

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

	Չափաատող	Մարմանը մնացել է
--	----------	------------------

Հողածի անվանումը	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցուպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			9,472,504	4,000,000					374,500	13,847,004
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			345,610	15,718,718					78,013	16,142,341
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	41,230	666,305	-	16,544,360	9,852,970	18,831,741	30,026,759	5,363,690		81,327,055
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	59,457	1,564,945	3,586,754	1,087,086	23,723,315	4,465,786	-	34,487,343
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող										-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			59,457	93,615	194,832	367,214	2,823,575	2,747,201		6,285,894
մինչև մարման ժամկետը պահվող				1,471,330	3,391,922	719,872	20,899,740	1,718,585		28,201,449
ոնայո համաձայնագրով մաճառված										-
Այլ պահանջներ	11	859	1,032,977	395,946	237,138	150,223	2,118,487		5,943,791	9,879,432
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	41,241	667,164	10,910,548	38,223,969	13,676,862	20,069,050	55,868,561	9,829,476	6,396,304	155,683,175
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով	9,285	244,198	2,292,566	7,431,498	5,179,424	8,684,283	15,633,278	2,137,575		41,612,107
II խմբի արտարժույթով			211,914	4,912						216,826
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	151	27,739		3,516	2,560	5,563	65,357	116,691		221,577
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	41,080	638,566		37,265,216	4,189,901	18,826,178	53,549,999	9,190,405		123,701,345
Անտոկոս	10	859	10,910,548	955,237	9,484,401	1,237,309	2,253,205	522,380	6,396,304	31,760,253

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ

Ավտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			113,883	3,743,588	967,766	3,850,643	1,493,390	764,239		10,933,509
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			30,318,973	13,207,343	11,292,792	32,517,249	6,246,903	4,962,693	-	98,545,953
ցպահանջ ավանդներ			30,001,014							30,001,014
ժամկետային ավանդներ				13,207,343	11,292,792	32,517,249	6,246,903	4,962,693		68,226,980
այլ			317,959							317,959
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորագաս փոխառություն								7,730,703		7,730,703
Այլ պարտավորություններ			2,518,954						9,476	2,528,430
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			1,098,708	195,991	378,252	1,118,065	30,085			2,821,101
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				49,119	43,101	83,226	593,094	162		768,702
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	32,951,810	16,950,931	12,260,558	36,367,892	7,740,293	13,457,635	9,476	119,738,595
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով			4,822,347	9,447,310	2,209,299	17,836,243	2,846,236	4,354,075		41,515,510
II խմբի արտարժույթով			12,692							12,692
խոշոր պարտավորություններ*			15,371,632	121,333	2,065,451	7,446,251	1,998,052	10,186,372		37,189,091
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով								19,800		19,800
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			11,189,919	16,741,540	10,871,710	36,367,892	7,740,293	13,437,835		96,349,189
Անտոկոս			21,761,891	209,391	1,388,848				9,476	23,369,606
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	41,241	667,164	- 22,041,262	21,273,038	1,416,304	- 16,298,842	48,128,268	- 3,628,159	6,386,828	35,944,580
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	9,285	244,198	- 2,529,781	- 2,015,812	2,970,125	- 9,151,960	12,787,042	- 2,216,500	-	96,597
II խմբի արտարժույթով	-	-	199,222	4,912	-	-	-	-	-	204,134
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	151	27,739	-	3,516	2,560	5,563	65,357	96,891	-	201,777
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	41,080	638,566	- 11,189,919	20,523,676	- 6,681,809	- 17,541,714	45,809,706	- 4,247,430	-	27,352,156
կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			- 22,041,262	- 768,224	648,080	- 15,650,762	32,477,506	28,849,347	35,236,175	35,944,580

* "Խոշոր պարտավորություններ" տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի նկատմամբ գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապակցվածությունը:

** "Պայմանագրային պահանջներ" տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** "Պայմանագրային պարտավորություններ" տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

36.4. Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ռիսկերի կառավարման համակարգի մաս է, որը հիմնված է գործառնական ռիսկերի գնահատման վրա և ստեղծված է ներքին հսկողության մեխանիզմների ստեղծման, ներդրման, գործարկման, մոնիթորինգի, վերանայման, պահպանման և բարելավման նպատակով: Գործառնական ռիսկերի գնահատումը Բանկում կատարվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ ստացված տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա: Ամբողջական գնահատում անցկացնելու համար գործընթացին ներգրավվում են նաև Բանկի այլ աշխատողներ և ստորաբաժանումներ:

Ծանոթագրություն 37. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել: Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հողվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը բարձր լինի սահմանած նվազագույն մակարդակից: Նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2019թ մարտի 31-ի և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին: **Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2019թ մարտի 31- ի և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:**

	հազ.դրամ	
	2019թ մարտ	2018թ դեկտեմբեր
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	23,261,150	23,261,150
Գլխավոր պահուստ	1,142,248	1,142,248
Չբաշխված շահույթ	11,099,963	10,467,059
Նվազեցումներ	2,970,547	2,890,753
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	32,532,814	31,979,704
Լրացուցիչ կապիտալ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	7,804	60,040
Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստ	1,532,305	1,541,377
Ստորադաս փոխառություն	7,750,645	7,727,022
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	9,290,754	9,328,439
Ընդամենը կապիտալ	41,823,568	41,308,142
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	55,219,921	50,614,797
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	75.74%	81.61%

Եռամսյակի միջին ակտիվներ և կապիտալ

Անվանում	2019թ. 1-ին եռ.
Միջին ակտիվներ	153,628,716
Միջին կապիտալ	36,571,619

Ծանոթագրություն 38. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սմզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են հուսկան առժեռով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տառև ամառտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

-Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված՝ գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

-Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն՝ հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի

կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: ամորտիզացված արժեքով

հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ներդրումներ

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը

որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները:

Ծանոթագրություն 39«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում :

Ծանոթագրություն 40. «Ապաճանաչում»

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

-վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

-Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամոռջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին

Ծանոթագրություն 41. «Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 42. «Ընդունված գրավ»

Ընդունված գրավ	31/03/19	31/12/18
Այլ արժեթղթեր	5,039,260	3,410,750
Թանկարժեք գարդեր և թանկարժեք քարեր	2,414,374	2,361,338
Անշարժ գույք	61,843,074	62,419,877
Շարժական գույք	2,877,416	2,870,552
Այլ հիմնական միջոցներ	9,042,770	3,978,066
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	3,624,796	3,908,605
Դրամական միջոցներ	6,633,053	6,898,923
Վարկային երաշխավորություններ	156,499,505	162,169,019
Այլ երաշխավորություններ	-	-
Այլ գրավ	1,573,746	1,578,746

Ծանոթագրություն 43. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Բանկը չունի չկատարված/խախտված պայմանագրային պարտավորություններ: